

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Суспільно-політичні студії

Освітня програма «Журналістика»

Спеціальність «Журналістика»

Галузь знань 061 «Журналістика»

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол №1
від 31 серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Суспільно-політичні студії
Освітня програма	Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/

1. Опис дисципліни

<p style="text-align: center;">Мета та цілі курсу</p> <p><i>Мета</i> викладання навчальної дисципліни «Суспільно-політичні студії» полягає в тому, щоб на основі засвоєних знань про політику та діяльність політичних інститутів сформувати політичну свідомість та культуру майбутніх журналістів, їх ціннісних орієнтацій та настанов, сприяти формуванню активної громадянської позиції.</p> <p><i>Цілями</i> навчальної дисципліни є формування політичної свідомості та культури майбутніх журналістів; розробка навичок наукового аналізу спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей політичного розвитку; знання політичних законів і категорій, здатність до самостійного критичного мислення; володіння необхідним рівнем політичної грамотності як важливої складової журналістської діяльності та громадянської культури особистості.</p>
<p style="text-align: center;">Компетентності</p> <p>ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК07. Здатність працювати в команді ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності СК02. Здатність формувати інформаційний контент. СК 05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт;</p>
<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p> <p>ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції. ПР 07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.</p>

ПР 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

1. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Політика та наука про політику	Поняття політики: зміст, суть і види.	Питання, кейси
2	Основні етапи розвитку політичної думки.	Політичні вчення Стародавнього Сходу. Політичні вчення Стародавньої Греції. Політична думка часів Середньовіччя. Політичні концепції Нового часу. Сучасні політичні школи. Розвиток політичної думки України.	Тести, питання, аналіз інформаційних сайтів
3.	Політична система суспільства.	Поняття політичної системи. Характеристика структурних елементів політичної системи. Функції політичної системи. Типологія політичних систем. Основні напрямки становлення та розвитку політичної системи сучасної України.	Питання, тести
4.	Держава як базовий інститут політичної системи.	Виникнення та еволюція держави. Функції держави. Форми державного правління. Форми державного устрою. Правова держава: сутність та основні принципи.	Питання, кейси
5.	Політичні режими.	Політичний режим: суть та головні принципи. Типологія і динаміка політичних режимів. Основні риси політичного режиму в Україні на сучасному етапі.	Питання, кейси, тести
6.	Політична влада. Легітимність.	Влада як явище суспільного життя. Сутність політичної влади. Функції влади та методи її здійснення. Ресурси політичної влади. Легітимність політичної влади. Типи легітимного панування за М.Вебером.	Питання, кейси
7.	Основні ідейно-політичні доктрини.	Ідейно-політична доктрина: поняття і типологія. Соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму. Неоконсерватизм. Лібералізм як теорія та ідеологія. Неолібералізм. Політична доктрина соціалізму. Націоналізм як політична ідеологія. Фашизм та неофашизм. Анархізм як політична концепція.	Питання, кейси, тести

8.	Політичні еліти і політичне лідерство.	Поняття еліти, його генеза. Класичні теорії елітаризму (В.Паретто, Г.Моска, Р.Міхельс). Політична еліта в структурі влади. Типологія еліт. Природа і соціальна сутність політичного лідерства. Типологія політичного лідерства. Імідж політичного лідера. Політичні еліти і лідерство в сучасній Україні.	Питання, кейси
9.	Політичні партії і партійні системи.	Виникнення та еволюція політичних партій. Сутність та місце партій у політичній системі. Типологія політичних партій. Функції політичних партій у суспільстві. Поняття та типи партійних систем.	Питання, кейси
10.	Громадянське суспільство. Громадські організації в Україні.	Поняття громадянського суспільства. Поняття, структура й функції громадянського суспільства. Особливості формування громадянського суспільства в Україні. Організаційно – правові форм громадських організацій в Україні. Права громадських організацій та громадських спілок. Національна спілка журналістів України	Питання, кейси, статuti ГО
11.	Вибори та виборчі системи.	Вибори, їх класифікація та особливості при різних політичних режимах. Функції виборів. Принципи виборів та їх організації. Типологія виборчих систем. Основні етапи проведення виборчої кампанії. Абсентеїзм.	Питання, кейси, програми політичних партій
12.	Органи державної влади в Україні: поняття, ознаки, види.	Орган законодавчої влади. Глава держави. Кабінет Міністрів України. Судова влада в Україні. Державна служба в Україні.	Питання, кейси, робота з офіційними сайтами, документами і регламентами
13.	Місцеві органи виконавчої влади в Україні.	Обласні державні адміністрації: повноваження та функції. Компетенції голови Івано-Франківської ОДА. Інформація доступна на сайті Івано-Франківської ОДА http://www.if.gov.ua/	Питання, кейси, робота з офіційними сайтами, документами і регламентами
14.	Місцеве самоврядування в Україні.	Місцеве самоврядування в Україні. Об'єднані територіальні громади. Прядок формування та функції місцевих рад. Виконавчі комітети органів місцевого самоврядування. Делегування повноважень обласної ради обласній державній	Питання, кейси, робота з офіційними сайтами, документами і регламентами

	адміністрації.	
--	----------------	--

1. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	50
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Контрольна робота	30
Максимальна кількість балів	100

2. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		5	5	5	5	5	5		5		5		5		5			50
Самостійна р-та														10				10
Індивідуальні завдання																10		10
Контрольна робота																	30	30
Всього за тиж-нь		5	5	5	5	5	5		5		5		5		5	10	30	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

2. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, Навчально-виробнича лабораторія «Телерадіостудія», Комп'ютери
Література:	
<p><i>Основна:</i> Арон Р. Демократія і тоталітаризм // Філософія політики: Хрестоматія: У 4т. / Авт. – уклад.: В. П. Андрущенко (кер.) та ін. – К. : Знання, 2003. – Т.ІІІ. – С. 183-195. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000. Ворона В. Місцеве самоврядування і політичні партії в Україні: [монографія] / В. Ворона. — Х. : Магістр, 2008. — 184 с. Гелд Д. Демократія та глобальний устрій / Дейвід Гелд ; пер. О. Юдін, О. Межевікіна ; відп. ред. О. Юдін. - К. : Port-Royal, 2005. - 358 с. Гелей С. Д., Рутар С. М. Основи політології: навч. посіб. –3-є вид., перероб. і доп. – К. : Товариство «Знання», КОО, 1999. – 427 с. Кирилюк Ф.М. Історія політології. Підручник. – К., 2001. Кирилюк Ф.М. Політологія Нової доби. – К., 2001. Конституція України. Обушний М. І. Партологія : навч. посібник / М. І. Обушний, М. В. Примуш, Ю. Р. Шведа ; [за ред. М. І. Обушного]. — К. : Арістей, 2006. — 432 с.</p>	

Основи демократії [Текст] : навч. посіб. / М. Бессонова [та ін.] ; ред. А. Колодій ; АПН України, Інститут вищої освіти, Українсько-канадський проект «Розбудова демократії». - К. : Видавництво «Ай.Бі.», 2004. - 668 с.

Основи демократії [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / ред. А. Колодій. - 3-тє вид., оновлене і доп. - Л. : Астролябія, 2009. - 832 с.

Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії : [монографія] / [за заг. ред. А. І. Кучеренка]. — К. : НІСД, 2007. — 396 с.

Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні : навч. посібник / [Ф. М. Рудич, Р. В. Балабан, Ю. С. Ганжуров та ін.] —К. : Либідь, 2008. — 440 с.

Політологічний енциклопедичний словник: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Генеза, 1997.

Основи політичної науки: Курс лекцій в 4.ч. / За ред. Кухти Б.Л. – Львів, 2000.

Політологія. Навчально-методичний комплекс. / За ред. Кирилюка Ф.М. – К., 2004.

Політологія. Підручник. / За ред. Кирилюка Ф.М. – К., 2004.

Політологія. Підручник. / За ред. Кулагіна Ю.І., Полуріза В.І. – К., 2002.

Політологія: Підручник / За ред. О.І.Семківа. – Львів, 1994.

Політологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За редакцією О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2001.

Примуш М. В. Політичні партії: історія та теорія / М.В. Примуш. — К. : Професіонал, 2008. — 416 с.

Романюк А. Партії та електоральна політика / А. Романюк, Ю. Шведа. — Львів : «Астролябія», 2005. — 348 с.

Рудакевич О. М. Політологія. Лекції, семінари, самостійна робота: навчальний посібник. Видання друге, перероблене, доповнене. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2007. – 304 с.

Рудич Ф. Політична наука в Україні: стан і перспективи / Ф. Рудич / Політичний менеджмент. – 2003. – № 1. – С. 5-19.

Рудич Ф. М. Політологія: підручник. – 3-тє вид., перероб., доп. – К. : Либідь, 2009. – 480 с.

Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій та партійних систем : навч. посіб. / Ю. Р. Шведа. — Львів : Тріада плюс, 2004. — 528 с.

Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002.

Додаткова:

Базовкін С, Кремень В. Партії та громадські об'єднання України. — К., 1994.

Бодуен Ж. Вступ до політології. – К.: Основи, 1995.

Гаєць В. М. Державність України: на шляху до громадянського суспільства // Віче. — 1995. — № 5.

Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності. — К., 2002

Грушевський М. С. На порозі Нової України: Гадки і мрії. — К., 1991.

Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: лекції на тему політики свободи у ХХІ столітті.- К.,2006.

Короткий оксфордський політологічний словник / Пер. з англ.; За ред.І. Макліна, А.Макмілана. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005.

Кирилюк Ф.М. Політологія. Навчально-методичний комплекс. - К.:Центр навч. літ-ри, 2004

Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Є.Причепій (ред.). – К.: ВК ТОВ “Тандем”, 2002.

Коваленко А. Українська політологія: проблеми та труднощі періоду становлення // Сучасність. — 1994. — № 10.

Консерватизм: Антологія / Упоряд. Проценко О., Лісовий В. – К.: Смолоскип, 1998.
Коппель О.А., Пархомчук О.Ст. Міжнародні системи. Світова політика: Навчальний посіб.. – К. : ФАДА, ЛТД, 2001.
Кравченко Б., Прилюк Ю. Політичний лад в Україні та політична наука // Політологічні читання. — 1992. — № 1.
Лібералізм: Антологія / Наукове товариство ім. В'ячеслава Липинського / О.Проценко (упоряд.), В.Лісовий (упоряд.). – К.: Смолоскип, 2002.
Марчук Н.В. Використання інструментів PR в органах місцевого самоврядування на прикладі Івано-Франківської області. Вісник Прикарпатського університету. Політологія. Випуск 14, 2020. с.55-59
Марчук Н. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Виборчий процес» для студентів ОП «Журналістика та медіакомунікація». Івано-Франківськ: ЯРИНА, 2019. 175 с.
Націоналізм. Антологія / Наукове товариство ім. В'ячеслава Липинського / Л.Б. (літ.ред.), О.Проценко (упоряд.), В.Лісовий (упоряд.). – К.: Смолоскип, 2000.
Політологія у схемах, таблицях, визначеннях. — К., 1999.
Політологія в Україні: стан і перспективи розвитку. — К., 2000.
Пойченко А. М. Політика: теорія і технологія діяльності. — К., 1994.
Політичні структури та процеси в сучасній Україні: політологічний аналіз. — К., 1995.
Рєбкало В., Бебик В., Пойченко А. Практична політологія. — К., 1998.
Рябов С. Політика як суспільне явище // Політологічні читання. — 1994. — № 2. — С. 189—222.
Рябов С. Структура і функції знань про політику // Політологічні читання. — 1994. — № 1. — С. 167—190.
Рябов С.Г. Політичні вибори. Навч. Посібник. – К., 1994.
Рябов С. Г. Політологічна теорія держави. — 2-ге вид. — К., 1996.
Скиба В. Й. Політологія. Теорія і методика навчального курсу. К., 1992.
Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. — К., 1995.
Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку /пер. з англ.- Львів: Кальварія, 2005.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // <http://korolenko.kharkov.com/>
Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>

Додаткові ресурси

Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>
Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/>
Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua/control>
Офіційний веб-сайт Конституційного суду України <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>

Офіційний веб-сервер Центральної виборчої комісії України <http://www.cvk.gov.ua/>
 Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
 Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України
<http://www.rainbow.gov.ua/>
 Національний інститут стратегічних досліджень <http://www.niss.gov.ua/>
 Офіційний сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>
 Офіційний сайт Венеціанської комісії Ради Європи <http://www.venice.coe.int/>
 Офіційний сайт Європейського Союзу <http://europa.eu/>
 Офіційний сайт ОБСЄ <http://www.osce.org/>
 Офіційний сайт Вищої Атестаційної Комісії України <http://www.vak.org.ua/>
 Сайт Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
 Сайт Національної Парламентської бібліотеки України <http://www.nplu.kiev.ua/>
 Сайт Інституту політичних політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса
 НАН України <http://www.ipiend.gov.ua>
 Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень
<http://www.usipr.kiev.ua/>
 Сайт Українського центру політичного менеджмент <http://www.politik.org.ua/>
 Сайт журналу «Політологічний вісник»
http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pv/index.html
 Сайт журналу «Віче» <http://www.viche.info/>
 Сайт альманаху «Грані» <http://www.grani.org.ua/>
 Сайт наукового вісника «Гілея» <http://www.gileya.org.ua/213>
 Сайт журналу «Нова парадигма» <http://www.novaparadigma.org.ua/>
 Сайт щоденної української газети «День» <http://www.day.kiev.ua/>

3. Контактна інформація

Кафедра Журналістики	м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 ауд. 414 навч.-лаб. корпус (4-й поверх) https://kjourn.pnu.edu.ua/ E-mail: kaf_journ@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Марчук Наталія Василівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики
Контактна інформація викладача	nataliia.marchuk@pnu.edu.ua

4. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену
--------------------------	--

	заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p> <p>Для отримання допуску до підсумкового контролю студентів необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Відповідно до «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vysheh-ykh-zakladiv-osvity-1996.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання попередньо узгоджених з викладачем індивідуальних завдань та проходження курсів на платформі Coursera. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Перелік курсів на платформі Coursera міститься на сайті дистанційного навчання. Також, за рішенням кафедри журналістики студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі</p>

	<p>(роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Prometheus, ВУМonline та Coursera за відповідних предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 3) Покликання : https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

Викладач _____